

Høring – forslag til endringer i skiltforskriften

Da høringen omfatter svært ulike endringsforslag, blir de enkelte forslagene og bakgrunnen for disse omhandlet hver for seg i punktene under.

1.1. Endring av navn og utforming på skilt 601 «Radiokanal»

Som følge av beslutningen om at FM-båndet skal slukkes i 2017, har det vært behov for å se på utformingen av eksisterende skilt 601 «Radiokanal». Dagens skilt angir radiokanal med FM-frekvens og må endres.

Det har vært sett på flere alternativer til ny utforming av skiltet. Utformingen har vært tema i en intern høring som har vært kjørt mot Statens vegvesens regioner, og den har deretter vært diskutert i Vegdirektoratet. På bakgrunn av denne interne prosessen, har vi kommet fram til et forslag til utforming som dekker følgende behov:

- det gir trafikantene informasjon om at de skal lytte til radio
- det er språkuavhengig
- det kan brukes allerede nå – uavhengig om det er DAB eller FM i tunnelen

Skiltet skal være variabelt, slik at det kun er aktivt når det er en melding på radio. Det er kun da det er nødvendig for trafikantene å se skiltet. I normalsituasjon skal skiltet være mørkt. Som i dag, skal skiltet suppleres med gult oppmerksomhetssignal, 1098 «Gult blinksignal», som aktiveres når skiltet tennes og det sendes meldinger til trafikantene. Ellers vil dagens bestemmelser i Håndbok N300 del 5 (Serviceskilt og virksomhetsvisning) gjelde for dette skiltet.

Vi foreslår på denne bakgrunn følgende nye skilt inntatt i skiltforskriften kapittel 7 Serviceskilt, § 14, A:

601 Lytt til radio

Vegdirektoratet har, hjemmel i skiltforskriften § 46, besluttet at dette skiltet skal tas i bruk umiddelbart i nye tunneler før dette formelt sett er tatt inn i skiltforskriften. Vi har dessuten anbefalt at eksisterende skilt 601 skiftes ut der det er mulig, men overlatt den konkrete vurderingen av om utskifting skal foretas til den enkelte region.

Skiltforskriften § 46 lyder til orientering som følger:

§ 46. Utfyllingsbestemmelser, unntak

Vegdirektoratet kan gi nærmere utfyllende bestemmelser til denne forskrift. Vegdirektoratet kan gjøre unntak fra forskriften.

I håndbok N300, del 1 (Fellesbestemmelser), kapittel 1-1 står følgende om forståelsen av skiltforskriften § 46:

«Skiltforskriften § 46 gir likevel Vegdirektoratet hjemmel til å gjøre unntak fra forskriften. Formålet med denne bestemmelsen er å gi mulighet for å drive forsøksvirksomhet, og å kunne ta i bruk nye eller endrede skilt som følge av utviklingen i vegtrafikken når det er nødvendig eller ønskelig å gjøre dette før en forskriftsendring kan gjennomføres.»

1.2. Endringer i kapittel 7 Serviceskilt - Skilt for severdigheter, aktiviteter, friluftsliv m.m.

I skilteforskriften kapittel 7 Serviceskilt § 14 punkt B, er det inntatt skiltesymboler som kan brukes for å vise til steder med severdigheter, aktiviteter og friluftsliv, bl.a. symbol 640.10 «Severdighet». Utdrag fra skilteforskriften:

640.10 Severdighet

For severdighet av særlig stor betydning kan symbolet erstattes av symbol tilpasset severdigheten.

I tidligere håndbok 050 del 5 (Serviceskilt og virksomhetsvisning), i kapitlet med normalbestemmelser for skilt 640. 10, var det åpnet for at Vegdirektoratet kunne godkjenne bruk av andre skiltesymboler enn symbol 640.10 til det som ble omtalt som «spesiell severdighet». «Spesiell severdighet» ble definert som severdigheter av internasjonal eller særlig stor nasjonal betydning, f.eks. svært kjente severdigheter med over 100 000 besøkende i året. Vegdirektoratet har godkjent tre slike skiltesymboler; symbol for Verdensarv, Nasjonale festningsverk og Olavsrosa.

I ny håndbok N300 del 5 fra 2015 er de tre ovennevnte symbolene tatt inn under 640.10 «Severdighet» og gitt følgende benevnelser: 640.101 «Verdensarv», 640.102 «Nasjonale festningsverk» og 640.103 «Olavsrosa». Utdrag fra N300:

640.101 Verdensarv

For steder som står på UNESCOs liste over verdensarvsteder kan UNESCOs symbol for «World Heritage Site» brukes sammen med navnet på stedet. Vegdirektoratet skal i hvert enkelt tilfelle godkjenne bruken av dette symbolet. I noen tilfeller kan verdensarvsymbolet erstattes med et eget symbol for stedet, men dette skal også godkjennes av Vegdirektoratet. Skiltingens omfang og detaljutforming skal vurderes av den enkelte region.

640.102 Nasjonale festningsverk

Symbol 640.102 skal bare brukes av festninger som står på Forsvarsbyggs liste over nasjonale festningsverk.

640.103 Olavsrosa

Symbol 640.103 skal bare brukes av steder som er innehaver av Olavsrosa (Norsk kulturarvs kvalitetsmerke).

Vegdirektoratet mener ovennevnte skiltesymboler også bør inntas i skilteforskriften. Dette da det er snakk om skiltesymboler som trafikantene bør kjenne til, og det ikke kan forutsettes at trafikantene skal kjenne til symboler som kun er omtalt i håndbok N300.

Vi har kommet til at det er mest logisk å plassere symbol 640.101 «Verdensarv» og 640.102 «Nasjonale festningsverk» som symboler under 640.10 «Severdighet». Vi mener videre at symbolet for «Olavsrosa» bør bli et nytt symbol som ikke knyttes opp mot 640.10, noe som også vil innebære at N300 må endres på dette punktet.

Vi foreslår på denne bakgrunn følgende nye skilt inntatt i skilteforskriften kapittel 7 Serviceskilt, § 14, B:

640.101 Verdensarv

640.102 Nasjonale festningsverk

650.41 Olavsrosa

Endring av navn og utforming på symbol 640.30 «Naturfredet område»

I forbindelse med høringen av ny del 5 av håndbok N300 (Serviceskilt og virksomhetsvisning), mottok vi innspill fra Miljødirektoratet om skilt 640.30 «Naturfredet område». Miljødirektoratet viste her til at de nylig hadde utviklet en fullstendig visuell profil for Norges nasjonalparker som også innbefatter andre verneområder, nasjonalparklandsbyer og -kommuner og besøkssentre. De viste videre til at de i tilknytning til merkevaren jobbet med å sikre en enhetlig og god tilrettelegging av skiltbruk og maler for alle aktørene under merket, og at den nye visuelle profilen for nasjonalparkene omfatter et nytt symbol. Miljødirektoratet påpekte at det var ønskelig å bygge kjennskap til symbolet på nasjonalt, lokalt og regionalt nivå, og at en innarbeidelse i bestemmelsene om trafikkskilt vil være et viktig steg på veien til å oppnå dette. På denne bakgrunn ønsket Miljødirektoratet at dette nye symbolet skulle erstatte eksisterende skilt 640.30, og at navnet på skiltsymbolet ble endret til «Naturvernområde». De viste her til at begrepet naturvernområde er kjent og brukes.

Slik Vegdirektoratet vurderer det, er de endringene som er foreslått av Miljødirektoratet vel begrunnet. Vi mener endringene vil kunne gjøre begrepsbruken, og dermed skiltingen, enklere og mer enhetlig. Vi har for øvrig også registrert at det ikke er noen enhetlig bruk av begrepene i dag. I forhold til det symbolet Miljødirektoratet foreslo, er det blitt gjort noen endringer i den grafiske utformingen for å få dette til å passe inn i den symbolbruken som er i skilteforskriften. Dette er gjort ved at det aktuelle symbolet er satt inn i en ramme.

Vi foreslår på denne bakgrunn følgende nye skilt inntatt i skilteforskriften kapittel 7 Serviceskilt, § 14, B:

640.30 Naturvernområde

1.3. Endring av § 27 nr. 1 – bestemmelsen om høring før vedtak

Av skilteforskriften § 27 nr. 1 følger det at regionvegkontoret har myndighet til å treffe vedtak om å sette opp eller ta ned bl.a. skilt 202 «Vikeplikt». Bestemmelsen krever at politiet og kommunen skal få uttale seg før regionvegkontoret treffer vedtak.

Det har fra regionalt nivå i Vegvesenet blitt ytret et ønske om å endre på bestemmelsen i § 27 om høring knyttet til skilt 202 «Vikeplikt». Nærmere bestemt om denne kan endres slik at høring kan unnlates i de tilfeller der den aktuelle reguleringen gjelder en rundkjøring. Som begrunnelse for dette endringsforslaget er det vist til at § 28 nr. 3 tredje ledd har unntatt en rekke ulike skilt fra høring, herunder skilt 406 «Påbudt rundkjøring». Når skilt 406 settes opp i tilknytning til en rundkjøring, skal

skilt 202 også alltid settes opp, og det virker da unødvendig at det skal være påkrevd med høring for skilt 202 i slike tilfeller, slik § 27 nå krever.

I tilknytning til endringsforslaget viser vi for øvrig til at rundkjøringer vedtas allerede i forbindelse med reguleringsplaner, og at disse planene sendes på høring. Regulering ved bruk av rundkjøring har dermed vært hørt i forkant av et skiltvedtak. På denne bakgrunn mener vi det er gode grunner til å gjøre en endring i bestemmelsen om høring i § 27 knyttet til bruk av vikepliktskilt i forbindelse med rundkjøring.

Vi foreslår på denne bakgrunn følgende endring i kapittel 13 Skiltmyndigheter m.m., § 27 nr. 1 (endring angitt i uthevet skrift):

*1. Regionvegkontoret kan treffe vedtak om å sette opp eller å ta ned skilt 202 «Vikeplikt», 204 «Stopp», 206 «Forkjøringsveg», 208 «Slutt på forkjøringsveg», 210 «Forkjørsryss», 212 «Vikeplikt overfor møtende kjørende» og 214 «Møtende kjørende har vikeplikt». Før vedtak treffes, skal politiet og kommunen få uttale seg. **Unntatt fra høring er skilt 202 «Vikeplikt» når dette skal settes opp sammen med skilt 406 «Påbudt rundkjøring».***

1.4. Endring i § 28 nr. 1 b) – vedtaksmyndighet for skilt 506 «Tungtrafikkfelt» og 507 «Slutt på tungtrafikkfelt»

Vegdirektoratet er blitt oppmerksom på at vi i forbindelse med en tidligere høringsrunde på skiltforskriften glemte å foreslå en tiltenkt endring i § 28 ifm. innføring av skiltene 506 «Tungtrafikkfelt» og 507 «Slutt på tungtrafikkfelt». Det vil si at vi da glemte å foreslå endring i § 28, slik at tilsvarende bestemmelser om vedtaksmyndighet mv. skal gjelde for nevnte skilt som for bl.a. skilt 508 «Kollektivfelt» og 509 «Sambruksfelt».

Vi foreslår på denne bakgrunn at det nå gjøres følgende tilføyelse i § 28 nr. 1 b) (endring angitt i uthevet skrift):

1. For offentlig og privat veg kan regionvegkontoret treffe vedtak om å sette opp eller å ta ned

a) forbudsskilt og påbudsskilt unntatt skilt som omfattes av bestemmelsene i § 26 og § 27,

*b) skiltene **506 «Tungtrafikkfelt», 507 «Slutt på tungtrafikkfelt», 508 «Kollektivfelt», 509 «Sambruksfelt», 510 «Slutt på kollektivfelt», 511 «Slutt på sambruksfelt», 512 «Holdeplass for buss», 513 «Holdeplass for sporvogn», 514 «Holdeplass for drosje», 518 «Gangveg», 520 «Sykkelveg», 521 «Sykkelfelt», 522 «Gang- og sykkelveg», 526 «Envegskjøring», 548 «Gågate», 550 «Slutt på gågate» og 552 «Parkerings», og***

c) eventuelle underskilt til disse.

1.5. Endring i § 28 nr. 1 tredje ledd - dispensasjonsmyndighet

Skiltforskriften § 28 angir hvem som har myndighet til å treffe vedtak om å sette opp eller ta ned en rekke trafikkregulerende skilt. Myndighet er i utgangspunktet lagt til Statens vegvesens regionvegkontorer, men 28 nr. 1 annet ledd åpner for at regionvegkontoret kan delegerer vedtaksmyndighet knyttet til kommunale veger til kommune eller politi med god trafikkteknisk kompetanse. Etter det Vegdirektoratet kjenner til, er skiltmyndighet per i dag delegert til seks kommuner og et politidistrikt.

I § 28 nr. 1 tredje ledd gis det en meget begrenset mulighet til å gi dispensasjon fra nærmere angitte skiltreguleringer. Dispensasjonsmyndighet er lagt til henholdsvis politiet og skiltmyndigheten.

§ 28 nr. 1 tredje ledd lyder i dag som følger:

Politiet kan i særlige tilfeller for en enkelt gang gi dispensasjon fra bestemmelsene i skilt 306.1 «Forbudt for motorvogn» eller 548 «Gågate» for bestemt motorvogn. Skiltmyndigheten kan gi dispensasjon til forflytningshemmet fra parkeringsforbud som følger av skilt 372 «Parkering forbudt», 552 «Parkering» eller 376 «Parkeringssone».

Oslo kommune henvendte seg tidligere i år til Samferdselsdepartementet med en anmodning om å få endret § 28 nr. 1 tredje ledd, slik at den dispensasjonsmyndighet som nå er lagt til politiet overføres til kommunen. Begrunnelsen for at Oslo kommune ønsket en slik endring, var kort fortalt at de da vil få et helhetlig ansvar for bestemmelser knyttet til trafikkregulerende skilter på kommunal veg, noe som vil innebære en forenkling ved at alle slike saker samles i kommunen. Videre at politiet vil få frigjort ressurser til andre viktige samfunnsoppgaver.

Etter å ha forelagt Oslo kommunes endringsforslag for Politidirektoratet og Vegdirektoratet har Samferdselsdepartementet kommet til at dette forslaget er vel begrunnet, og at det derfor bør sendes på høring. Departementet har i denne sammenheng gitt uttrykk for at en forutsetning for en slik myndighetsoverføring må være at kommunen innehar nødvendig trafikkteknisk kompetanse, noe et vilkår om en forutgående eller samtidig overføring av øvrig skiltmyndighet for kommunal veg vil sørge for. Departementet har videre uttalt at en slik endring bør gjøres gjeldende nasjonalt.

Vi foreslår på denne bakgrunn følgende nye ordlyd i kapittel 13 Skiltmyndigheter m.m., § 28 nr. 1 tredje ledd (endring angitt i uthevet skrift):

Politiet og kommune som har fått delegert vedtaksmyndighet etter annet ledd i dette nummer kan i særlige tilfeller for en enkelt gang gi dispensasjon fra bestemmelsene i skilt 306.1 «Forbudt for motorvogn» eller 548 «Gågate» for bestemt motorvogn. Skiltmyndigheten kan gi dispensasjon til forflytningshemmet fra parkeringsforbud som følger av skilt 372 «Parkering forbudt», 552 «Parkering» eller 376 «Parkeringssone».

1.6. Oppretting av feil henvisning i § 28 nr. 1 fjerde ledd – dispensasjonsmyndighet for forbudsskilt 314 «Høydegrense»

Skiltforskriften § 28 nr. 1 fjerde ledd lyder nå som følger:

Myndighet som nevnt i forskrift 25. januar 1990 nr. 92 om bruk av kjøretøy § 5-11 nr. 1 og 2 kan gi dispensasjon fra forbudsskilt 314 «Høydegrense».

Vi er blitt gjort oppmerksom på at ordlyden i § 28 nr. 1 fjerde ledd må endres, da paragrafhenvisningen som her gis til forskrift om bruk av kjøretøy ikke lenger er korrekt.

Forskrift om bruk av kjøretøy ble endret i 2014, men man glemte i den sammenheng å endre ordlyden i skiltforskriften. Hvem som er dispensasjonsmyndighet følger nå av forskrift om bruk av kjøretøy § 5-15. Ordlyden i § 5-15 er imidlertid veldig spesifikt knyttet opp mot øvrige bestemmelser i kapittel 5, noe som gjør at vi mener § 28 nr. 1 fjerde ledd bør angi hvem som er aktuell myndighet framfor å henvise til § 15-5.

I praksis vil det være den enheten på regionvegkontoret som gir dispensasjon fra bestemmelsene om vekter og dimensjoner til spesialtransporter o.l. som vil behandle slike dispensasjonssaker.

Vi foreslår følgende nye ordlyd i kapittel 13 Skiltmyndigheter m.m., § 28 nr. 1 fjerde ledd:

Regionvegkontoret kan gi dispensasjon fra forbudsskilt 314 «Høydegrense» for kjøring innen regionen. Statens vegvesen Region øst kan gi dispensasjon fra forbudsskilt 314 «Høydegrense» for kjøring gjennom flere regioner.

1.7. Endring i § 30 Myndighet for trafikklyssignal og vegoppmerking

Vi er blitt oppmerksomme på at det som står om krav til vedtak for ulike typer trafikklyssignaler i skiltforskriften § 30 og håndbok N303 («Trafikksignalanlegg») tilsynelatende ikke er helt konsistent. Dette er et forhold vi med dette endringsforslaget ønsker å rydde opp i ved å endre ordlyden i § 30. I skiltforskriften § 30 nr. 1 og 2 står følgende om vedtak knyttet til trafikklyssignaler:

§ 30. Myndighet for trafikklyssignal og vegoppmerking

1. Vegdirektoratet kan treffe vedtak om å sette opp eller å ta ned trafikklyssignal for offentlig og privat veg. Myndigheten kan delegeres til regionvegkontor.

Før vedtak treffes etter første ledd, skal politiet og kommunen eller den ansvarlige for privat veg få uttale seg.

Vedtak om 1096 «Blinkende signal foran jernbane» kan treffes etter at vedkommende banemyndighet har fått uttale seg.

2. 1098 «Gult blinksignal» må bare nyttes av den ansvarlige for det lyssignal, trafikkskilt eller den veganordning det nyttes i forbindelse med.

I håndbok N303 står følgende om vedtak:

2 Vedtak og planlegging

Type signalanlegg	Signalnummer	Merknad
Signaler for vegkryss og gangfelt	1080, 1082, 1084, 1086 og 1088	Krever vedtak
Skyttelsignalanlegg	1080	Krever vedtak
Signaler for rampekontroll	1080	Krever vedtak
Kjørefeltsignal	1090	Krever vedtak av regionvegkontoret
Tollyssignal	1092	Krever ikke vedtak
Rødt stoppblinksignal	1094	Krever vedtak av regionvegkontoret
Blinkende signal foran jernbane	1096	Krever vedtak og uttalelse fra vedkommende banemyndighet
Gult blinksignal	1098	Krever ikke vedtak
Blinkende lyspil	1100	Krever vedtak med hjemmel i §7 i Vegtrafikkloven

Figur 2 Vedtakskrav til de ulike typer lyssignal som håndboka omfatter

I tabellen som er inntatt i N303 står det at det verken kreves formelt vedtak for signalnummer 1092 eller for 1098. Ut fra ordlyden i § 30 nr. 1 mener vi at det i utgangspunktet må legges til grunn at det kreves et vedtak for signal 1092 «Tollyssignal». Vi kjenner ikke til bakgrunnen for at det i N303 står at dette signalet ikke krever vedtak. Det er likevel mulig man på et tidligere tidspunkt har brukt den muligheten som skiltforskriften § 46 gir, til å gjøre unntak fra forskriften, det vil si at det tidligere er bestemt å gjøre unntak fra kravet om vedtak for signal 1092. Når det gjelder skiltforskriften § 30 nr. 2, er det på den annen side naturlig å forstå den slik at signal 1098 «Gult blinksignal» ikke krever formelt vedtak. Vi viser her til at ordet vedtak ikke er brukt her, men at det kun står at signalet bare må «nyttes av den ansvarlige for det lyssignal, trafikkskilt eller den veganordning det nyttes i forbindelse med.» Noe annet er at ordlyden kanskje kunne vært tydeligere på dette punktet.

Med grunnlag i N303 har det vært praktisert en ordning som innebærer at det verken er truffet vedtak for signalnummer 1092 eller for 1098. Ut fra disse lyssignalenes betydning for trafikkreguleringen og konsekvensene av eventuelle overtredelser, mener vi dette er en praksis som har gode grunner for seg. Lyssignal 1098 «Gult blinksignal», angir at trafikantene må vise særlig

aktpågivenhet og varsomhet, men oppstiller ingen forbud eller påbud. 1092 «Tolyssignal» betyr ved rødt lys at kjørende ikke må passere signal eller stopplinje, men eventuelle overtredelser av tolyssignal kan ikke straffes.

Slik vi ser det, er det gode grunner til å endre § 31. nr. 1 og 2 slik at ordlyden i bestemmelsen bringes mer i samsvar med N303 og det som har vært praksis over lang tid. Vi foreslår på denne bakgrunn følgende nye ordlyd i kapittel 13 Skiltmyndigheter m.m., § 30 nr. 1 og 2 (endring angitt i uthevet skrift):

§ 30. Myndighet for trafikklyssignal og vegoppmerking

1. Vegdirektoratet kan treffe vedtak om å sette opp eller å ta ned trafikklyssignal for offentlig og privat veg. Myndigheten kan delegeres til regionvegkontor.

Før vedtak treffes etter første ledd, skal politiet og kommunen eller den ansvarlige for privat veg få uttale seg.

Vedtak om 1096 «Blinkende signal foran jernbane» kan treffes etter at vedkommende banemyndighet har fått uttale seg.

Oppsetting av 1092 «Tolyssignal» krever ikke vedtak.

2. Oppsetting av 1098 «Gult blinksignal» krever ikke vedtak, men må bare nyttes av den ansvarlige for det lyssignal, trafikkskilt eller den veganordning det nyttes i forbindelse med.

2. Endringer i normaler/håndbøker

Forutsatt at de foreslåtte endringene blir vedtatt, vil Vegdirektoratet gjøre nødvendige endringer i aktuelle normaler/håndbøker.

3. Økonomiske og administrative konsekvenser av endringsforslagene

De foreslåtte endringene har ingen vesentlige økonomiske eller administrative konsekvenser.